

talentul său literar, una dintre vocile care au surprins transformările epocii, reprojectând relația dintre sexe.

În volumul *Femei, corpuri și pasiuni în literatura lui Heinrich Mann*, Cătălina Bălinișteanu s-a apropiat de creația scriitorului german din perspectiva studiilor de gen, analizând tipurile feminine pe care acesta le-a creat. A făcut acest lucru inserându-l pe Heinrich Mann în epocă și făcând vizibile reflexele acesteia la nivelul textelor sale. Acest demers a depășit cadrele metodologice ale monografiei, autoarea apelând la momente și personaje ale romanelor lui Heinrich Mann pentru a ilustra contextul sociopolitic și cultural al sfârșitului de secol XIX. Reconstrucția lumii care a însoțit creația lui Heinrich Mann și locul acesteia în contextul cultural a reprezentat miza primei părți a lucrării. Următoarele părți ale studiului s-au concentrat asupra operei scriitorului, urmărind analiza imaginii femeii în textele de până la 1914, insistând asupra narațiunii și personajelor feminine, asupra „semioticii corpului” și asupra identității feminine și crizelor ei la turnanta secolelor. Analiza se referă, așadar, numai la acele romane ale lui Heinrich Mann care au fost scrise în perioada Germaniei imperiale, până la începutul Primului Război Mondial: *In einer Familie* (Într-o familie), *Im Schlaraffenland* (În țara huzurului), *Die Göttinnen* (Zețele), *Die Jagd nach Liebe* (Goana după iubire), *Professor Unrat* (Îngerul albastru), *Zwischen den Rassen* (Între rase), *Die kleine Stadt* (Orășelul), *Der Untertan* (Supusul).

Majoritatea romanelor timpurii ale lui Heinrich Mann, aflate sub influența decadentei și a decadentismului, ipostaziază femeile în relație directă cu sexualitatea. Analiza procesului de construire a identității feminine în opera scriitorului a fost subsumată ipotezelor propuse de psihanaliză, filosofie, semiotică. Este remarcabilă, de asemenea, acuratețea cu care este valorificat instrumentarul studiilor de gen în contextul unui orizont comparatist larg. Exemplificatoare este alăturarea personajelor feminine din romanele lui Heinrich Mann de biblicele Salomeea și Maria Magdalena sau de arhetipurile feminine ale decadentei, *la femme fatale* și *la femme fragile*. Corpusul de texte este exploatat, așadar, din perspective diferite, valoricând lecturi teoretice și critice impresionante. Interpretările converg către ideea că opera lui Heinrich Mann surprinde avântul emancipator decisiv pentru identitatea feminină în procesul modernității și al modernizării societății occidentale.

Volumul *Femei, corpuri, pasiuni în literatura lui Heinrich Mann* este, așadar, un studiu asupra eroinelor scriitorului german, văzute prin prisma schimbărilor sociale și culturale ale turnantei secolelor. Astfel, Cătălina Bălinișteanu reușește să definească de o manieră complexă criza de identitate reflectată la nivelul operei unui autor care s-a dovedit emblematic pentru o epocă tumultuoasă.

Petronela Savin²

„Credință, învățătură, univers spiritual”

Acesta a fost genericul celei de-a VII-a ediții a Reuniunilor Culturale „Alecsandriada”, particularizată printr-un interval de timp mai larg (20-27 nov., 1 dec.

² Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.

2023) și prin participare internațională: Bălți, Cubolta (Republica Moldova), orașul Kunming, provincia Yunnan (Republica Populară Chineză), Bacău, Buhuși (România). Mai întâi a fost marcat bicentenarul Melchisedec Ștefănescu (1823, Gârcina, jud. Neamț – 1892, Roman), *contemporan și comiliton cu Vasile Alecsandri pentru cauza românismului*, printr-o sinteză informativă pregătită de mrd. (Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău) Magdalena Chitic și o consistentă fundamentare științifică prezentată de pr. dr. Aurel-Florin Țuscanu (Arhiepiscopia Romanului și Bacăului): „O glorie a episcopatului român și o podoabă a țării sale – episcopul academician Melchisedec Ștefănescu”. Istoricul Vilică Munteanu a completat subiectul cu o suită de medalii tematice.

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău este privilegiată grație unei importante donații de carte (cu multe piese vechi, în limbi străine) din biblioteca filologului Mihail Andrei (1 dec. 1923, Cubolta, raionul Sângerei, Republica Moldova – 4 iun. 1990, Buhuși, jud. Bacău). Gestul familiei reputatului lingvist a favorizat înființarea în anul 2010 a Societății Cultural-Științifice „Vasile Alecsandri” Bacău. La centenarul nașterii sale, a fost organizată, printre altele, o sesiune de comunicări susținute de cadre didactice de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (*Un destin basarabean – Petre Andrei* – prof. univ. dr. habil. Gheorghe Popa; *Designul lecțiilor de tip atelier la limba și literatura română* – conf. univ. dr. Viorica Popa; *Politețea lingvistică – o abordare interculturală* – conf. univ. dr. Lilia Trinca) și de la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău (*Aspecte ale denominației populare culinare* – conf. univ. dr. habil. Petronela Savin; *Mihail Andrei – ctitor al Societății Cultural-Științifice „Vasile Alecsandri” Bacău* – conf. univ. dr. Ioan Dănilă), precum și de doctoranzi băcăuani (*Metaforă și creație, în viziune populară* – Ciprieana Băclea; *Filonul popular în opera lui Anton Pann* – Tincuța Horonceanu-Bernevic) ori din țară (*Vasile Alecsandri, în presa românească din 1915 (un sfert de veac de la moarte)* – Simona-Nicoleta Lazăr; *Vasile Alecsandri, în presa anilor Primului Război Mondial* – Valentin Ioan).

Prin grija Primăriei Buhuși (Vasile Zaharia, primar; Adrian Păduraru, șef sector cultură), a Școlii Gimnaziale „Mihail Andrei” (director, Adrian Lăzăroiu), a Bibliotecii Orășenești „George Bacovia” (Eduard Mihăilă) și a Asociației Culturale „Renașterea” (Petre Botezatu, Ion Fercu), s-a acordat celui omagiat titlul de „Cetățean de onoare – post-mortem – al orașului Buhuși”, s-au realizat medalii, plachete și un bust, iar pe fațada casei în care a locuit Mihail Andrei a fost așezată o placă comemorativă. Gimnaziști și liceeni au participat la o ediție specială a Concursului de Limba Română „Mihail Andrei”. Anterior, o sală de clasă de la Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare” Bacău, școală pe care a slujit-o exemplar decenii la rând, a fost „botezată” cu numele lui Mihail Andrei.

Secțiunea *Univers spiritual* a cuprins debutul universitarei Cai Qing (cercetător asistent/lector, Universitatea Yunnan Nr. 2 Cuihu North Road, orașul Kunming, provincia Yunnan, Republica Populară Chineză), cu volumul de poezii și eseuri „Meridianele timpului” (Editura *Alma Mater* a Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău). Constantin Lupeanu, fost ambasador al României în Republica Populară Chineză și director al Institutului Cultural Român din Beijing, prezent la manifestare, a asigurat varianta bilingvă chineză-română. Cai Qing este mama cursantului chinez de la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău Yin Yuguo (15 mart. 2002, Republica Populară Chineză – 26 ian. 2019, Roman, județul Neamț). Autoarea a dialogat, online, cu publicul, bucurându-se de revederea Deliei-Raisa Poede,

beneficiară a bursei „Yin Yuguo”. (La 15 martie 2023, în Amfiteatrul „Dumitru Alistar” al Facultății de Litere, se organizase un eveniment în memoria lui Yin Yuguo, la împlinirea a patru ani de la acordarea titlului de *Cetățean de onoare post-mortem al municipiului Bacău* și a 21 de ani de la naștere, ca Nicolae Labiș, în secolul trecut. Fusesse proiectat documentarul „Bucuriile și suferințele tânărului Yuguo”, în regia Ilincăi Călugăreanu și cu comentariul criticului de film Irina-Margareta Nistor.) Profesoara de limba chineză la Facultatea de Litere Liu Yun a citit poezia „Hora Unirii”, de Vasile Alecsandri, în versiunea lui Cai Qing.

În ultima decadă a lui noiembrie, s-au derulat alte momente din program, în Republica Moldova: dialogul cultural-științific (trans)frontalier *De la Sfatul Țării, la românismul de azi*, în localitățile Bălți (conform acordului de parteneriat dintre Universitatea de Stat „Alec Russo” și Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău) și Cubolta (la Primăria comunei și la Liceul Teoretic „Pan[telimon] Halippa”). Cel aflat în fruntea Sfatului Țării din 1918, Pantelimon Halippa (1883, Cubolta – 1979, București), a fost omagiat la 140 de ani de la naștere.

Parteneri ai organizatorului au fost, în afara celor numiți până aici, Biblioteca Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău, Despărțământul ASTRA „Vasile Alecsandri”, filialele locale ale Uniunii Scriitorilor din România și Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Serviciul Județean al Arhivelor Naționale, Inspectoratul Școlar al județului Bacău, Casa Corpului Didactic „Grigore Tabacaru” Bacău, Gruparea Alumni Vasile Alecsandri, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bacău, Liga Studentească a Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău, Biblioteca Județeană „C. Sturdza” Bacău, Liceul Teoretic „Ion Borcea” Buhuși. Sponsorul evenimentului a fost Asociația DEDEMAN.

Ioan Dănilă³

„Philologica Banatica” 1/2022

Primul număr pe 2022 al revistei timișorene celebrează împlinirea a 15 ani de la înființare. Revista (al cărei președinte este prof. univ. dr. Vasile D. Țâra și redactor-șef, prof. univ. dr. Sergiu Drincu) a fost întemeiată în anul 2007 și are ca misiune promovarea cercetării filologice românești. Apare de două ori pe an, sub egida filialei Timișoara a Societății de Științe Filologice din România.

Secțiunea de început a numărului, „Istoria limbii. Dialectologie”, cuprinde două articole consistente care pun probleme importante legate de relația limbă-context sociocultural. Primul, „Microsistemul numeralilor cu formantul *-spre-* în Noul Atlas Lingvistic Român pe Regiuni. Moldova și Bucovina. Cazul *optisprezece*” aparține Luminiței Botoșineanu și propune o taxonomizare a variantelor regionale ale numeralului, analizând mecanismele simplificării și pe cele ale variabilității. Cel de-al doilea articol, „Contribuții la reevaluarea toponimului *Iulia/Alba Iulia*”, scris de Laurențiu Nistorescu, reprezintă o investigație etimologică a toponimului pe baza unor argumente istorice menite să furnizeze demonstrației suport factual.

³ Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.